

TREŚCI PRZEDMIOTU ANATOMIA CZŁOWIEKA DLA STUDENTÓW K. TANIEC

ZAKRES TEMATYCZNY

- Budowa kości
- Kształt kości
- Właściwości biologiczne i fizyczne kości
- Podział i budowa połączeń ścisłych kości
- Budowa i podział stawów
- Nazewnictwo ruchów w stawach
- Budowa tkanki mięśniowej poprzecznie prążkowanej
- Skład i kształt mięśni
- Narządy pomocnicze mięśni
- Właściwości biologiczne i fizyczne mięśni
- Rodzaje skurczów mięśniowych
- Jednostka siły mięśnia, jednostka motoryczna i jednostka funkcjonalna mięśnia
- Zespół funkcjonalny obręczy kończyny górnej (budowa łopatki i obojczyka, budowa i funkcja stawu mostkowo-obojczykowego i barkowo-obojczykowego, mięśnie działające na obręcz kończyny górnej)
- Zespół funkcjonalny stawu ramiennego (budowa kości ramiennej, budowa i funkcja stawu ramiennego, mięśnie działające na staw ramienny)
- Zespół funkcjonalny stawu łokciowego (budowa kości łokciowej, promieniowej i kości ręki, budowa i funkcja stawu łokciowego i stawu promieniowo-łokciowego dalszego oraz stawów ręki, mięśnie działające na staw łokciowy, mechanika ruchów obrotowych przedramienia, mięśnie działające na stawy bliższe ręki)
- Zespół funkcjonalny obręczy kończyny dolnej i stawu biodrowego (budowa miednicy, budowa kości udowej, połączenia w obrębie miednicy, budowa i funkcja stawu biodrowego, mięśnie działające na staw biodrowy)
- Zespół funkcjonalny stawu kolanowego (budowa kości piszczelowej i strzałkowej, budowa i funkcja stawu kolanowego, mięśnie działające na staw kolanowy, połączenia kości goleni)
- Zespół funkcjonalny stawów bliższych i dalszych stopy (elementy szkieletu stopy, budowa i funkcja stawu skokowego górnego i dolnego, budowa i funkcja stawów dalszych stopy, mięśnie działające na stawy stopy, architektura stopy)
- Charakterystyka kręgosłupa-budowa kręgu, połączenia międzykręgowce
- Połączenia kręgosłupa z głową
- Mięśnie działające na kręgosłup (mięsień prostownik grzbietu-pasmo boczne i przyśrodkowe, mięśnie na brzusznej stronie kręgosłupa)
- Mięśnie działające na stawy głowy (mięśnie podpotyliczne)
- Krzywizny kręgosłupa
- Kości parzyste i nieparzyste czaszki
- Połączenia kości czaszki
- Mięśnie wyrazowe
- Budowa klatki piersiowej
- Zapoznanie się z budową żebra
- Budowa mostka
- Budowa kręgosłupa piersiowego - cechy kręgów pozwalające na połączenia z żebrami
- Połączenia żeber z mostkiem
- Połączenia żeber z kręgosłupem

- Tłocznia brzuszna
- Mięśnie oddechowe (wdechowe i wydechowe właściwe i pomocnicze)
- Położenie, kształt i budowa zewnętrzna serca
- Osierdzie
- Budowa ścian serca
- Budowa wewnętrzna serca, zastawki serca
- Czynność serca, układ bodźcowo-przewodzący, unerwienie serca
- Podział i budowa naczyń krwionośnych
- Część krwionośna układu naczyniowego
  - Krążenie małe
  - Tętnice krążenia wielkiego
  - Żyły krążenia wielkiego
- Część chłonna układu naczyniowego (główne przewody chłonne, węzły chłonne, chłonka)
- Znaczenie układu oddechowego
- Podział układu oddechowego
- Budowa i funkcja górnych dróg oddechowych (jama nosowa, gardło)
- Budowa i funkcja dolnych dróg oddechowych (krtań, tchawica, oskrzela)
- Płuca i opłucna
- Mechanika oddychania
- Pojemność płuc
- Znaczenie i podział układu trawiennego
- Budowa ścian przewodu pokarmowego
- Budowa i funkcja przewodu pokarmowego
  - Jama ustna (przedsionek jamy ustnej, jama ustna właściwa, zęby, język, gruczoły ślinowe, cieśń gardzieli)
  - Gardło
  - Przełyk
  - Żołądek
  - Jelito cienkie (dwunastnica, jelito czcze i kręte)
  - Jelito grube
- Wielkie gruczoły trawienne (trzustka, wątroba)
- Otrzewna
- Znaczenie i podział układu wewnątrzwydzielniczego
- Gruczoły dokrewne właściwe
  - Przysadka mózgowa
  - Szyszynka
  - Gruczoł tarczowy
  - Gruczoły przytarczyczne
  - Gruczoł nadnerczowy
- Gruczoły dokrewne mieszane
  - Grasica
  - Część wewnątrzwydzielnicza trzustki
  - Gruczoł dokrewny jądra
  - Gruczoł dokrewny jajnika
- Znaczenie i podział układu moczowego
- Budowa i funkcja nerek
- Drogi odprowadzające mocz

- Miedniczka i kielichy nerkowe
- Moczowody
- Pęcherz moczowy
- Cewka moczowa (męska, żeńska)
- Znaczenie i podział układu płciowego
- Zewnętrzne i wewnętrzne narządy płciowe żeńskie
- Zewnętrzne i wewnętrzne narządy płciowe żeńskie
- Podział układu nerwowego
- Podział, budowa i funkcja tkanki nerwowej
- Budowa i podział komórek nerwowych
  - Czynność komórek nerwowych
  - Receptory i efekторы
  - Łuk odruchowy
  - Komórki neurogleju
- Układ nerwowy ośrodkowy
  - Budowa rdzenia kręgowego
  - Drogi nerwowe rdzenia kręgowego
  - Mózgowie (podział, budowa i funkcja jego części)
- Nerwy czaszkowe – nazwa, typ, przebieg
- Nerwy rdzeniowe (neuromer, gałęzie nerwu rdzeniowego)
- Sploty gałęzi brzusznych nerwu rdzeniowego i ich nerwy
- Objawy uszkodzenia najważniejszych nerwów rdzeniowych
- Układ nerwowy autonomiczny (ośrodki części współczulnej i przywspółczulnej)

**PROGRAM WYKŁADÓW
I SEMESTR (15 x 2h)**

1. Program, regulamin przedmiotu oraz zagadnienia zaliczeniowe. Wiadomości wstępne o budowie i funkcji układu szkieletowego
2. Podział i budowa połączeń kości
3. Wiadomości wstępne o budowie i funkcji układu mięśniowego
4. Zespół funkcjonalny kończyny górnej
5. Zespół funkcjonalny kończyny dolnej
6. Zespół funkcjonalny tułowia i głowy
7. Budowa i funkcja serca
8. Obiegi krwi i część chłonna układu naczyniowego
9. Budowa i funkcja układu oddechowego
10. Budowa i funkcja układu pokarmowego
11. Budowa i funkcja układu moczowego i płciowego
12. Hormonalna regulacja organizmu
13. Budowa i funkcja układu nerwowego jako struktury sterującej ruchem
14. Pisemne zaliczenie
15. Zaliczenie poprawkowe

REGULAMIN ZAJĘĆ

- Obecność na wykładach jest obowiązkowa. Nie ma możliwości odrabiania wykładów.
- Dopuszczalne są 4 nieobecności.
- Przedmiot kończy się pisemnym zaliczeniem materiału z wykładów.
- Aby uzyskać zaliczenie należy uzyskać minimum 50 % z kolokwium zaliczeniowego.
- Nieusprawiedliwiona nieobecność na kolokwium zaliczeniowym skutkuje oceną niedostateczną.
- Obecność na wszystkich wykładach punktowana jest dodatkowym punktem (+1 punkt).
- Podstawą oceny zaliczenia przedmiotu w I terminie jest uzyskanie
  - < 15 niedostateczny
  - 15 - 18 dostateczny
  - 18,5 - 21,5 dostateczny +
  - 22 - 25,5 dobry
  - 26 - 28,5 dobry +
  - 29 - 30 bardzo dobry

LITERATURA ANATOMICZNA

PODRĘCZNIKI

- Marecki B. - Anatomia funkcjonalna, tom1-2, Poznań 2014
- Ignasiak Z. - „Anatomia układu ruchu człowieka”, „Anatomia narządów wewnętrznych...”, Urban&Partner, Wrocław 2008, wyd.2.
- Jacqui Greene Haas - Anatomia w tańcu, Wydawnictwo MUZA SA, Warszawa 2011

ATLASY

- Sobota J. - Atlas anatomii człowieka tom 1-3 + Tablice anatomiczne mięśni, stawów i nerwów
- Friedrich Paulsen, Jens Waschke, red. wyd. pol. Witold Woźniak, red. wyd. pol. Kazimierz S. Jędrzejewski, Elsevier Urban & Partner Wydawnictwo Wrocław 2012, wyd.4
- Netter F.H. - Atlas anatomii człowieka -red. wyd. pol. Kazimierz S. Jędrzejewski, red. wyd. pol. Witold Woźniak, Elsevier Urban & Partner, 2011, 562 stron
- Bertolini R, Leutert G. - Atlas anatomii człowieka T. I – III VEB Leipzig 1978
- Pabst R., Putz Sobotta R., „Atlas anatomii człowieka”, Urban & Partner2006
- Sinielnikow R.D., Sinielnikow J.R., Sinielnikow A.J., „Atlas of Human Anatomy”. Nowaja Wołna 1974